

Sygn. akt I C 393/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2012 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Sądu Rejonowego Anna Lipnicka

Protokolant: Agnieszka Jaskulska

po rozpoznaniu w dniu 05.07.2012 r. w Kędzierzynie-Koźlu

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O.

przeciwko K. G.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. na rzecz pozwanego K. G. kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

I C 393/12

UZASADNIENIE

Powód - - (...) sp. z o.o. w O., wystąpił przeciwko pozwanemu K. G. z żądaniem zapłaty kwoty 1.800 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 6 stycznia 2012 r. oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu powództwa poniesiono, iż z wniosku powoda jako wierzyciela, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu W. P. wszczął w dniu 7 maja 2008 r. egzekucję przeciwko dłużnikowi - (...) sp. z o.o., która miała zmierzać do wyegzekwowania należności wynikających z nakazu zapłaty SR w Gliwicach z dnia 20.12.2006 r. Wierzyciel, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł ponadto o wyegzekwowanie od dłużnika kwoty 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji. Komornik sądowy, na wniosek wierzyciela, skierował egzekucję do nieruchomości stanowiących własność dłużnika, dla których Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu prowadzi księgi wieczyste o numerach : KW (...), KW (...), KW (...), KW (...). Postępowanie powyższe zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność dwóch terminów licytacji oraz fakt, iż żaden z wierzycieli nie przejął żadnej z nieruchomości na własność. W toku egzekucji, w miejsce zmarłego komornika W. P., wstąpił Komornik Sądowy K. G., przejmując po nim wszystkie niezakończone postępowania. Następnie, na wniosek wierzyciela, egzekucja została skierowana do ruchomości dłużnika wskazanych w obwieszczeniu komornika z dnia 20.04.2011 r. W dniu 15.05.2011 r. w drodze licytacji sprzedana została ruchomość - konstrukcja stalowa nośna 70 t., a to za cenę 45.050 zł. W zakresie pozostałych ruchomości, zajętych przez komornika, egzekucja została umorzona z uwagi na dwie bezskuteczne licytacje. Wyegzekwowana kwota, wobec wielości wierzycieli oraz wysokości przysługujących im wierzytelności, wymagała sporządzenia planu podziału. Postanowieniem z dnia 21.06.2011 r. Komornik Sądowy sporządził projekt planu podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży wzmiankowanej wyżej ruchomości. Zgodnie z jego treścią, uzyskana ze sprzedaży kwota, pomniejszona o VAT, tj. 36.624,02 zł zaspokoiła należności z grupy I, do której należą koszty egzekucyjne, w tym koszty zastępstwa prawnego w egzekucji, oraz częściowo należności z grupy III. Pozwany, pomimo stosownego wniosku wierzyciela w tym zakresie, nie wydał postanowienia w przedmiocie przyznania wierzycielowi

kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji oraz kosztów tych nie uwzględnił w planie podziału, co tym samym doprowadziło do uszczuplenia należnej wierzycielowi kwoty. Mając powyższe na uwadze, wierzyciel wniósł zarzuty do planu podziału, których jednakże Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu nie uwzględnił. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia stwierdzono, iż pojęcie kosztów egzekucyjnych użyte w art. 1025§1 pkt l kpc obejmuje również koszty zastępstwa prawnego w egzekucji; jednakże w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji uwzględnia się tylko takie wierzytelności, które zostały ustalone w sposób wskazany przepisami prawa i przed sporządzeniem planu podziału. W toku postępowania egzekucyjnego KM 874/08 nie zapadło jednakże jakiegokolwiek orzeczenie

w trybie art. 770 kpc, wobec czego nie doszło do niezbędnego ustalenia kosztów egzekucji, których zwrotu mógłby się domagać wierzyciel. Z tego wynika, zdaniem powoda, iż zawiniony przez komornika brak prawomocnego orzeczenia organu egzekucyjnego w sprawie KM 874/08, w zakresie kosztów postępowania egzekucyjnego, poniesionych przez powoda w tym postępowaniu, w efekcie uniemożliwił ich uwzględnienie w planie podziału sumy uzyskanej z licytacji. Mając powyższe na uwadze, powód pismem z dnia 22.12.2011 r., Zażądał natychmiastowego wydania postanowienia w przedmiocie przyznanych mu kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji oraz wezwał komornika do zapłaty kwoty 3.600 zł tytułem odszkodowania za wyrządzoną przez komornika, wskutek naruszenia przepisów postępowania egzekucyjnego, szkodę jego majątku. Pomimo bowiem upływu ponad trzech lat od wszczęcia postępowania egzekucyjnego i złożonego przez powoda wniosku o przyznanie kosztów postępowania egzekucyjnego, postanowienie w tym zakresie nie zostało wydane, co skutkowało pominięciem w planie podziału należnych powodowi kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji. Art. 770 kpc nakłada na komornika sądowego obowiązek wydania postanowienia o ustaleniu kosztów egzekucji, gdy do niego należy jej przeprowadzenie. Koszty egzekucyjne ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Komornik sądowy, mimo złożonego przez powoda wniosku, bezpodstawnie zaniechał wydania postanowienia w tym przedmiocie. W odpowiedzi na pisma powoda z dnia 22.12.2011 r. komornik przyznał powodowi postanowieniem z dnia 12.01.2012 r. koszty zastępstwa prawnego w tym postępowaniu w kwocie 1.800 zł oraz pismem z dnia 23.01.2012 r., odnosząc się do wezwania do zapłaty, wniósł o wykazanie i udokumentowanie straty w majątku powoda. Pismem z dnia 08.02.2012 r. powód podtrzymał żądanie zapłaty, ograniczając jego wysokość do kwoty 1.800 zł. Pozwany do dnia złożenia pozwu nie zapłacił powyższej kwoty.

Nakazem zapłaty z dnia 27.01.2012 r. tutejszy Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 06.01.2012 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 647 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W złożonym sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany K. G. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Uzasadniając swoje stanowisko podniósł, iż w sprawie KM 874/08 powód jako wierzyciel egzekwujący prowadził i nadal prowadzi egzekucję sądową przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. w Z.. Zgodnie z treścią tytułu wykonawczego, stanowiącego podstawę formalną tej egzekucji, a to wydanego w trybie art. 793 kpc dalszego tytułu wykonawczego nr (...) uprawniającego po myśli art. 803 infine kpc w zw. z art. 793 kpc oraz art. 799§1 kpc, jedynie do prowadzenia egzekucji z nieruchomości dłużnika, co wierzyciel reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wskazał jednoznacznie w treści wniosku egzekucyjnego z dnia 07.05.2008 r. odpowiadającego treści tego tytułu wykonawczego, wierzyciel uprawniony był do prowadzenia egzekucji tylko jednym sposobem wskazanym w procedurze cywilnej, tj. egzekucji z nieruchomości dłużnika. Jedynie zatem suma uzyskana z egzekucji prowadzonej tym sposobem mogła stanowić źródło zaspokojenia powoda jako wierzyciela w sprawie KM 874/08, tak w zakresie egzekwowanego roszczenia, jak i podlegających ściągnięciu wraz z egzekwowanym roszczeniem, kosztów egzekucyjnych poniesionych przez wierzyciela w toku celowej egzekucji. Egzekucja z nieruchomości w sprawie KM 874/08 nie przyniosła dotychczas sumy uzyskanej z tej egzekucji, a przy tym nadal się aktualnie toczy z udziałem powoda jako wierzyciela przyłączającego się do tej egzekucji na skutek jej ponownego wszczęcia po uprzednio czasowym umorzeniu na podstawie art. 985 kpc, po upływie rocznej karencji przewidzianej w tym przepisie. Żaden z przepisów procesowych nie wskazuje terminu procesowego, w którym komornik sądowy winien ustalić koszty egzekucyjne należne wierzycielowi po myśli art. 770 kpc. Z treści art. 1035 kpc w zw. z art. 770¹ kpc należałoby wysnuć wniosek, iż postanowienie to w zakresie kosztów egzekucyjnych podlegających zaspokojeniu jedynie z sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, winno najpóźniej poprzedzać sporządzenie przez komornika planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, a zatem winno ono

pojawić się w obrocie prawnym najpóźniej pomiędzy prawomocnością przybicia, otwierającą po myśli art.967 kpc procedurę zapłaty ceny nabycia egzekucyjnego, a uiszczeniem tej sumy przez nabywcę egzekucyjnego na rachunek depozytowy sądu, co rodzi obowiązek sporządzenia planu jej podziału. Taki stan procesowy w zakresie egzekucji z nieruchomości do chwili obecnej nie nastąpił, a zatem postanowienie pozwanego komornika ustalające ten element kosztów egzekucyjnych powoda jako wierzyciela, wydane już w dniu 12.01.2012 r. nie może być w żadnym razie uznane za procesowe spóźnione, bowiem nie istniała dotychczas potrzeba procesowa jego wcześniejszego wydania. Nie stanowił takiej potrzeby w stosunku do powoda fakt uzyskania i podziału sumy uzyskanej w sprawie KM 874/08 z egzekucji z ruchomości dłużnika, bowiem powód w świetle swojego wniosku egzekucyjnego i tytułu wykonawczego, wiążących organ egzekucyjny, nie był i nie jest dotychczas uprawniony procesowo do uczestniczenia w zaspokojeniu z sumy uzyskanej tym sposobem egzekucji. Dotychczasowe postępowanie pozwanego jako komornika sądowego w przedmiocie czynności ustalania i zaspokajania kosztów zastępstwa prawnego w toku egzekucji w sprawie KM 874/09 nie jest dotknięte wadliwością proceduralną i w żadnym razie nie uszczupliło, ani też nie zniweczyło możliwości ich zasadnego procesowego zaspokojenia. Powód uzyska bowiem należne mu koszty zastępstwa prawnego w egzekucji z nieruchomości w wysokości $\frac{1}{2}$ stawki minimalnej liczonej od wartości egzekwowanego roszczenia w przypadku uzyskania i podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości, co dotychczas w tej sprawie nie miało miejsca, w sytuacji gdy powód nie jest i nie był nigdy w niniejszej sprawie egzekucyjnej uprawniony do ich uzyskania z sumy uzyskanej innym sposobem egzekucji. Skoro nie istnieje faktycznie jakikolwiek uszczerbek majątkowy powoda stanowiący normalne następstwo wadliwości procesowej czynności pozwanego komornika w sprawie KM 874/08, to tym samym roszczenie odszkodowawcze powoda winno zostać oddalone w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Pozwany K. G. od dnia 1 marca 2010 r. pełni funkcję komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kędzierzynie-Koźlu, a to w miejsce zmarłego W. P.. Obejmując powyższą funkcję pozwany przejął prowadzenie wszystkich niezakończonych postępowań egzekucyjnych wszczętych przez swojego poprzednika. Wśród nich jest egzekucja prowadzona na wniosek powoda przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. w Z., zarejestrowana pod sygnaturą akt KM 874/08.

Postępowanie to toczy się od 8 maja 2008 r. Wierzyciel, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył powyższy wniosek wraz z tytułem wykonawczym stanowiącym opatrzony w klauzulę wykonalności nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział X Gospodarczy dnia 20 grudnia 2006 r. w postępowaniu nakazowym, pod sygnaturą akt X GNC 235/06. Jak wynika z brzmienia klauzuli wykonalności nadanej temu orzeczeniu, powyższy tytuł wykonawczy wydano jako szósty w celu prowadzenia egzekucji z nieruchomości dłużnika. Wierzyciel wskazał w złożonym wniosku konkretne cztery nieruchomości, stanowiące własność dłużnika, co do których winna toczyć się egzekucja. Wśród należności objętych wnioskiem o ich wyegzekwowanie, wierzyciel wymienił również kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji.

Egzekucja z nieruchomości dłużnika toczyła się ponadto na wniosek dziewiętnastu innych wierzycieli. W dniu 19 października 2010 r., pod nadzorem sędziego, odbyła się pierwsza licytacja nieruchomości dłużnika, do której nikt nie przystąpił. Z uwagi na bezskuteczność również drugiego terminu licytacji i braku wniosków wierzycieli egzekwujących o przejęcie nieruchomości na własność, komornik postanowieniem z dnia 31 grudnia 2010 r. umorzył egzekucję z nieruchomości dłużnika.

Pismem z dnia 7 stycznia 2011 r. komornik zawiadomił wierzyciela (powoda w niniejszej sprawie), iż zachodzi możliwość kontynuowania egzekucji z nieruchomości dłużnika, będącymi elementami infrastruktury stale związanymi z gruntem, a znajdującymi się na jednej z nieruchomości dłużnika. Wezwał wierzyciela do złożenia stosownego wniosku, pod rygorem umorzenia postępowania egzekucyjnego ze względu na jego bezskuteczność. Pełnomocnik powoda, pismem z dnia 20 stycznia 2011 r., wniósł o przeprowadzenie egzekucji z powyższych nieruchomości stanowiących własność dłużnika.

Podczas drugiego terminu licytacji zajętych ruchomości, doszło do sprzedaży jedynie jednej z nich -- konstrukcji stalowej nośnej 70 ton za cenę 45.050 zł. W sporządzonym planie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży powyższej ruchomości, komornik dokonał go w oparciu o przepis art. 1025§ 1 pkt 1 kpc, uwzględniając jedynie należności z kategorii I i częściowo III. Na rzecz (...) sp. z o.o. w O. przypadła kwota 1.840 zł z tytułu zaliczki wniesionej w sprawie KM 874/08. Komornik nie uwzględnił w podziale sumy uzyskanej kosztów pomocy prawnej w egzekucji w kwocie 3.600 zł, których wyegzekwowania domagał się wierzyciel we wniosku egzekucyjnym z dnia 7 maja 2008 r.

Powód wniósł zarzuty na sporządzony przez komornika plan podziału. Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2011 r. tutejszy sąd nie uwzględnił ich i zatwierdził plan podziału.

Pismem z dnia 22 grudnia 2011 r. wierzyciel zażądał od komornika natychmiastowego wydania i doręczenia postanowienia w przedmiocie określenia wysokości przyznaných kosztów zastępstwa prawnego w toczącej się egzekucji. Odrębnym pismem, z tego samego dnia, wierzyciel wezwał komornika do zapłaty kwoty 3.600 zł tytułem odszkodowania za powstałą w jego majątku stratę, a to na skutek zaniechania przez komornika uprzedniego ustalenia kosztów egzekucji.

Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2012 r. komornik przyznał wierzycielowi koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 1.800 zł.

W chwili obecnej kontynuowane jest postępowanie egzekucyjne z nieruchomości dłużnika.

Dowody :

akta sprawy egzekucyjnej KM 874/08

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną zgłoszonego przez powoda roszczenia jest przepis art.23§1 ustawy O komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 231/2011, póź. 1376) który stanowi, iż komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika, będącego funkcjonariuszem publicznym, wynika z ogólnych przepisów odnoszących się do odpowiedzialności deliktowej (art. 415 i n. k.c. oraz art. 77 Konstytucji) i jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka, a nie winy. Jedyną przesłanką odpowiedzialności jest bezprawność działania funkcjonariusza, rozumiana jako zachowania sprzeczne z obowiązującym prawem.

Powód, wytaczając powództwo na podstawie przywołanej wyżej normy, winien wykazać powstanie szkody w swoim majątku, ale nade wszystko wskazać bezprawne działanie komornika, które doprowadziło do jej zaistnienia.

Strona powodowa w niniejszej sprawie, upatrywała naruszenia obowiązującego prawa przez pozwanego komornika, w fakcie zaniechania ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 874/08, czego skutkiem procesowym było nieuwzględnienie w planie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży licytacyjnej ruchomości dłużnika, kosztów zastępstwa prawnego poniesionych przez powoda jako wierzyciela. Rolą sądu było zatem rozstrzygnięcie kluczowej dla niniejszego sporu kwestii tj. czy komornik miał obowiązek ustalić koszty postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 874/08, co dałoby podstawę do ich późniejszego uwzględnienia w planie podziału. Pozytywna odpowiedź na tak postawione pytanie prowadziłyby do konkluzji, iż zaniechanie powyższej czynności przez komornika stanowiło naruszenie obowiązującego prawa i może być źródłem jego odpowiedzialności deliktowej.

Analizując materiał dowodowy w postaci akt sprawy egzekucyjnej, pod kątem prawidłowości działań komornika, sąd nie podzielił argumentacji powoda i nie dopatrywał się cech bezprawności w podejmowanych, jak i zaniechanych, przez niego czynnościach.

Zgodnie z treścią art.776 kpc, podstawą egzekucji jest tytuł -wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż komornik wszczął egzekucję w zgodzie z powyższą normą. Wierzyciel złożył wraz z wnioskiem wymagany dokument tj. tytuł wykonawczy, co otworzyło drogę do wszczęcia egzekucji. Jak wiadomo, był nim tytuł wykonawczy uzyskany przez wierzyciela w trybie art.793 kpc (W razie potrzeby prowadzenia egzekucji na rzecz kilku osób lub przeciwko kilku osobom albo z kilku składowych części majątku tego samego dłużnika, sąd oprócz pierwszego tytułu wykonawczego może wydawać dalsze tytuły, oznaczając cel, do którego mają służyć, i ich liczbę porządkową.) i mający służyć wyłącznie egzekucji świadczeń pieniężnych w drodze egzekucji z nieruchomości dłużnika. Treść klauzuli wykonalności nie pozostawia co do tego wątpliwości. W myśl art.803 kpc, tytuł wykonawczy stanowi podstawę do prowadzenia egzekucji o całe objęte nim roszczenie i ze wszystkich części majątku dłużnika, chyba że z treści tytułu wynika co innego. Oznacza to, iż komornik jest związany treścią tytułu wykonawczego i prowadzona przez niego egzekucja musi przebiegać w granicach wyznaczonych treścią tego dokumentu. W sprawie oznaczonej sygnaturą akt KM 874/08, komornik kierując się treścią tytułu wykonawczego oznaczonego numerem (...), który stanowił formalną podstawę jego działań, mógł egzekwować należne wierzycielowi świadczenie pieniężne tylko jednym sposobem tj. egzekucją z nieruchomości dłużnika. Takie też działania podjął. Na skutek bezskuteczności dwóch kolejnych licytacji, postępowanie to zostało umorzone. W ciągu roku wszczęto ponownie egzekucję tym sposobem, a powód przyłączył się do niej w trybie art.927 kpc. Zatem postępowanie to, na chwilę obecną, jest kontynuowane.

Sąd podziela pogląd pozwanego, iż w tym stanie rzeczy, ustalenie przez komornika kosztów egzekucji w sprawie KM 874/08 byłoby przedwczesne. Jakkolwiek rację ma powód twierząc, iż komornik ma obowiązek wydania orzeczenia w tej materii, a to w myśl art.770 kpc, ale należy zwrócić uwagę, że przepis ten nie określa terminu tej czynności. Stan zaawansowania sprawy, w ocenie sądu, nie daje podstaw do rozstrzygnięcia o kosztach egzekucji. Z tego względu, zaniechanie tej czynności przez pozwanego, nie nosi cech bezprawności. Nie można mówić również o szkodzie w majątku powoda, skoro kwestia kosztów zastępstwa prawnego w przedmiotowej egzekucji pozostaje otwarta i będzie rozstrzygnięta przez komornika na jej kolejnych etapach.

Mając na względzie powyższe rozważania, oraz treść przywołanych norm prawnych, orzeczono jak w sentencji wyroku. Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art.98 kpc, statuującego zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.